

Sygn. akt I USK 313/21

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania T. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o prawo do emerytury górniczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 25 listopada 2021 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 października 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującego się
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 8 października 2020 r., oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w R. od wyroku Sądu Okręgowego w G. Ośrodka Zamiejscowego w R. z dnia 14 października 2019 r., mocą którego przyznano ubezpieczonemu T. D. prawo do górniczej emerytury od dnia 7 sierpnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny, odwołując się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2015 r., I UK 436/14, przyjął, że pracownikom dozoru ruchu i kierownictwa kopalń - zajmującym stanowiska wymienione w załączniku do rozporządzenia z 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze

półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury (jednolity tekst: Dz.U. z 1995 r. Nr 2, poz. 8) - okresy przynależności do drużyny ratowniczej jako ratownik specjalista zalicza się w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury wówczas, gdy: (-) ratownik specjalista jest czynnym członkiem drużyny ratowniczej biorącym udział w akcjach; (-) jako pracownik dozoru ruchu zatrudniony na stanowisku wymienionym w załączniku nr 4 do rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994 r., pracuje pod ziemią co najmniej połowę dniówek roboczych. W przypadku ubezpieczonego powyższe warunki zostały spełnione.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył w całości organ rentowy. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazywał na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wyrażającą się rażącym naruszeniem przepisów prawa materialnego w zakresie, w jakim sąd w sprawie o świadczenie z ubezpieczenia społecznego nie zastosował przepisów obowiązujących w dacie złożenia wniosku o jego przyznanie.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną ubezpieczony wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy w ramach tzw. przedsądu bada tylko powołane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2

k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym.

Powoływana przez skarżącego oczywista zasadność skargi, to zasadność widoczna od razu, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy wywodów zamieszczonych w skardze, która pozwala na ocenę, że zaskarżone orzeczenie nie powinno pozostać w obrocie prawnym, ponieważ doszło przy jego ferowaniu do kwalifikowanego, czyli oczywistego naruszenia prawa, którego skutkiem było wydanie przez sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego. Wadliwość orzeczenia oznacza przy tym przede wszystkim jego sprzeczność z normami prawa materialnego, które stanowiły podstawę prawną rozstrzygnięcia sądu.

Skarżący nie spełnił opisanych oczekiwań co do wymagań konstrukcyjnych skargi kasacyjnej. Nie przedstawił odrębnego, prawnego uzasadnienia tezy o oczywistej zasadności skargi. Poprzestał na zarzuceniu Sądowi rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego w zakresie, w jakim Sąd w sprawie o prawo do świadczenia z ubezpieczeń społecznych nie zastosował przepisów obowiązujących w dacie złożenia wniosku o jego przyznanie.

Niezależnie od tego mankamentu konstrukcyjnego należało przyjąć, że nie doszło do oczywistego naruszenia przepisów prawa materialnego. Sąd Apelacyjny ustalił, że ubezpieczony jako ratownik specjalista był w spornym okresie czynnym członkiem drużyny ratowniczej biorącym udział w akcjach i jako pracownik dozoru ruchu zatrudniony na stanowisku wymienionym w załączniku nr 4 do rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994 r. pracował pod ziemią co najmniej połowę dniów roboczych. Tym samym okres ten uwzględnił w wymiarze półtorakrotnym na podstawie art. 50d ust. 1 pkt 2 w związku art. 50d ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 291). W uzupełnieniu należy dodać, że Sąd Najwyższy według art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Znaczy to tyle, że powołanie się na argumenty podważające ustalenia faktyczne nie mogą świadczyć o oczywistości skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stanowiska pracy, na których zatrudnienie zalicza się w wymiarze półtorakrotnym - reguluje załącznik numer 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i

Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r., który w punkcie 21 stanowi o: ratownikach kopalnianych drużyn ratowniczych, ratownikach zatrudnionych w Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego lub okręgowych stacjach ratownictwa górniczego i mechanikach sprzętu ratowniczego drużyn kopalnianych. Dokonując wykładni art. 50d ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przyjąć należy, że praca w wymiarze półtorakrotnym z całą pewnością będzie zaliczana tym członkom drużyny ratowniczej, którzy zatrudnieni są pod ziemią na stanowiskach wymienionych w pkt 21 załącznika numer 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. Ratownik specjalista zaś, będący czynnym członkiem drużyny ratowniczej, biorącym udział w akcjach ratowniczych i jednocześnie pracownikiem dozoru ruchu i kierownictwa kopalń, zatrudnionym na stanowisku wymienionym w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r., który pracuje pod ziemią co najmniej połowę dniówek roboczych ma uprawnienie do zaliczenia okresu takiej pracy w wymiarze półtorakrotnym.

Marginalnie, rację ma ubezpieczony, który w odpowiedzi na skargę kasacyjną wskazuje, że zmiana rozporządzenia nie zmieniła katalogu osób, wchodzących w skład drużyny ratowniczej. Zgodnie z § 38 pkt 2 rozporządzenia Ministra Energii z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie ratownictwa górniczego (jednolity tekst: Dz.U. 2017 r., poz. 1052) w skład drużyny ratowniczej wchodzi także, w charakterze specjalistów, osoby posiadające kwalifikacje w zakresie zwalczania zagrożeń górniczych i prowadzenia akcji ratowniczych. Specjalistów tych wyznacza, za ich zgodą, kierownik jednostki ratownictwa. Ustalenie zaś, że ubezpieczony jako ratownik specjalista był w spornym okresie czynnym członkiem drużyny ratowniczej biorącym udział w akcjach, należy do sfery faktów.

Ponieważ skarżący nie wykazał, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.